

Malé firmy se do zvyšování mezd nehrnou, přidají sotva dvě procenta

4. ledna 2019 1:00

Malé firmy jsou mnohem obezřetnější než velké, pokud jde o letošní ekonomické vyhlídky. Exkluzivní průzkum ČSOB pro MF DNES mezi firmami do 250 zaměstnanců naznačuje, že se do výraznějšího zvýšení mezd příliš nepoženu. Svým pracovníkům přidají sotva dvě procenta.

(ilustrační snímek) | foto: Kolář - iDNES.cz

Téměř polovina malých a středních firem z průzkumu dokonce o zvyšování mezd ani neuvažuje. Více než pětiprocentní růst mezd chystá necelých 12 procent firem, tři až pětiprocentní přidání plánuje více než 18 procent dotazovaných podniků. V průměru mají zaměstnanci těchto firem dostat přidáno o 1,8 procenta.

Tyto skutečnosti jsou v ostrém kontrastu s tím, co od svých zaměstnavatelů budou během kolektivního vyjednávání chtít odboráři ve velkých podnicích. O mzdách pro letošek je zatím jasno jen v několika málo firmách, jinde jednání buď probíhají, nebo teprve začnou v průběhu prvního čtvrtletí.

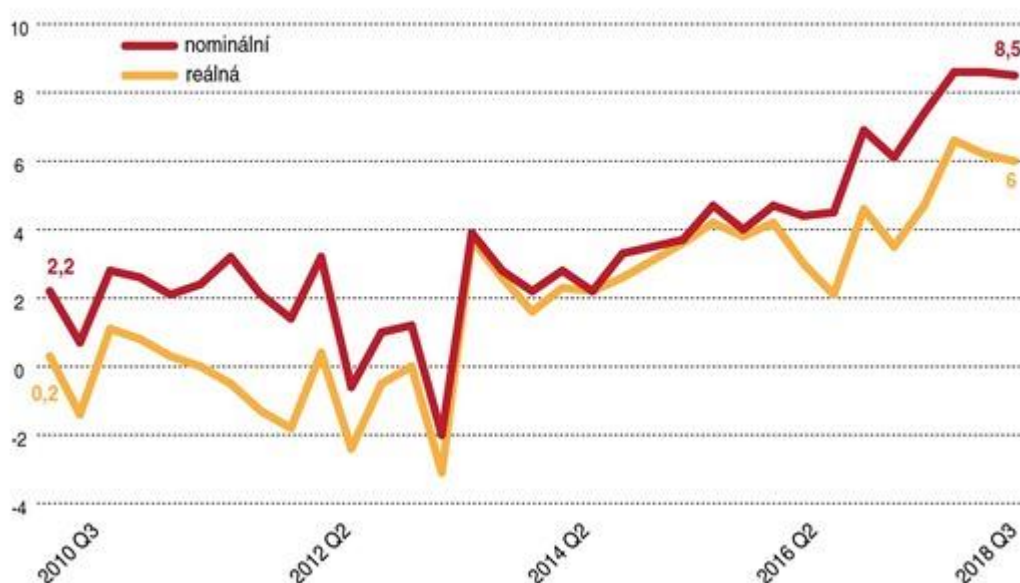
Rozpory přetrvávají třeba v Severočeských dolech, které patří do skupiny ČEZ. Vedení firmy přišlo s nabídkou zvýšení mezd o 5,9 procenta, což je v průměru o 1 800 korun. To však odborům nestačí a požadují navýšení plošně o dvě tisícovky měsíčně. A k tomu každý měsíc ještě dalších tisíc korun, které by mohli vedoucí pracovníci přerozdělit mezi zaměstnance podle výkonu.

„Oslovili jsme zprostředkovatele a další jednání povedeme přes něj. Pokud se ani příště nedohodneme, budeme pokračovat v zákonných krocích,“ říká místopředseda odborů David Frška.

Za vyšší mzdy před Vánocemi demonstrovali také zaměstnanci z dalších firem energetické skupiny. Ani v tomto případě však nejsou jednání mezi vedením a odboráři u konce.

Hlasité demonstrace jsou v současné době spíše výjimečné. Mimo jiné i proto, že firmy mají díky ekonomickému růstu z čeho přidávat. A navíc musejí, pokud nechtějí své zaměstnance „přepustit“ konkurenci či veřejnému sektoru.

Jak průměrná mzda meziročně rostla (v %)

Ekonomové však varují, že řada firem se už dostává na hranu. Mzdy mohou růst rychleji než produktivita dva tři roky, dlouhodobě to ale nejde. „Firmy musely již druhým rokem plošně zvyšovat mzdy a navyšovat benefity, aby si udržely lidi a byly konkurenceschopné,“ upozorňuje obchodní ředitel Grafton Recruitment Martin Ježek.

Během loňska se dokonce kvůli nedostatku pracovníků tempo růstu mezd zrychlilo. Letos už to bude i ve velkých firmách jinak. „Růst nominální průměrné mzdy by podle našeho očekávání měl letos dosahovat 6,5 procenta, což by znamenalo zpomalení z 8,2 procenta predikovaných pro rok 2018,“ říká hlavní ekonom ČSOB Martin Kupka.

Jaký zisk, taková odměna

„Loni jsme navýšili osobní náklady o desítky procent, pro rok 2019 počítáme se stabilizací úrovně odměňování. Zaměstnanci si ale také musí uvědomit, že nelze navyšovat mzdy neustále, že firma může rozdělit pracovníkům jen to, co vytvoří,“ říká šéf STS Olbramovice Michal Bakajsa. A varuje, že bez růstu produktivity se firmy mohou dostat do spirály nekontrolovatelného růstu mezd, která nemůže končit jinak než propouštěním.

Někde proto odboráři požadují, aby se růst mezd odvíjel od zisku firmy. Například výrobce optických přístrojů Meopta Přerov, kde nyní průměrná mzda dosahuje 25 300 korun, se mzdy mají navýšit plošně o tři procenta. Dvě procenta individuálně a jedno procento na adaptační programy. „Naší snahou je, aby zaměstnavatel ukrojil pro zaměstnance jednu třetinu zisku na navýšení mezd. Ne vždy se to ale daří,“ sdělil šéf firemních odborů David Olša.

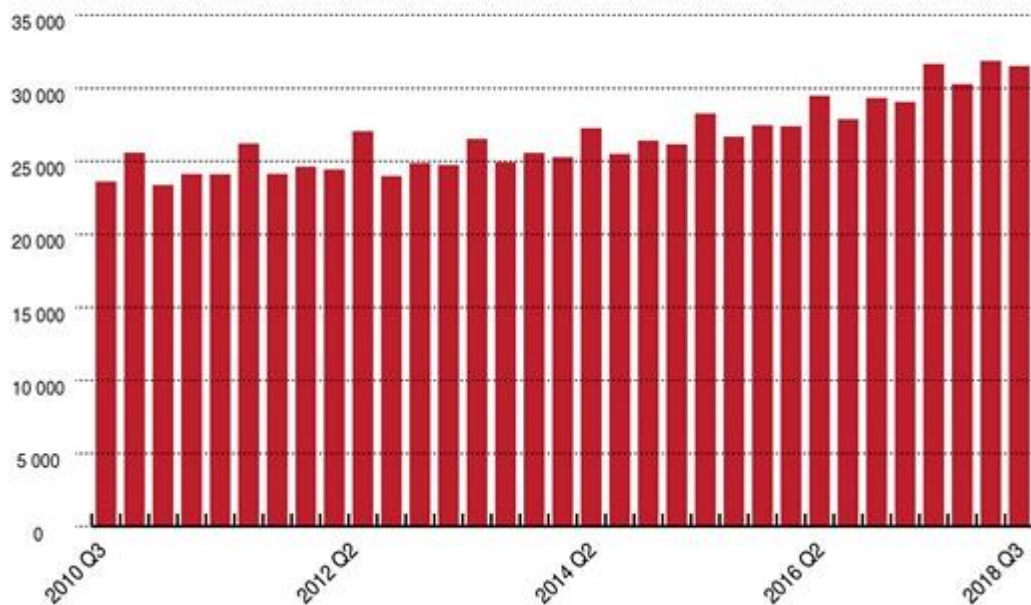
Ve více než polovině menších firem, jak vyplývá z průzkumu ČSOB, se šéfové chystají přidávat spíše plošně všem zaměstnancům. „Navyšujeme průběžně všem. Největší procentuální nárůst je u dělnických pozic,“ říká Michal Výprachtický, obchodní ředitel strojírenské firmy Výprachtický.

Přidávají vyvoleným

Ovšem ve 43 procentech firem přidávají jen vybraným pracovníkům. To je ve srovnání s velkými podniky výrazně jiné. „Důvody mohou být spojené s případným odchodem strategických zaměstnanců. Zvýšení mezd se dotkne těch, kteří se prostě zlepšili, získají zkušenosti, praxi, budou přínosem. Nikdy jsme mzdy nezvyšovali plošně,“ říká majitel firmy DK1 Daniel Kozel.

Řada firem také přiznává, že se orientuje podle toho, jak platí jiné firmy v okolí. Například Amazon provádí revizi mezd každoročně ve druhém čtvrtletí roku. „Zkoumáme více než 130 místních zaměstnavatelů a porovnáváme mzdy i dostupné benefity na srovnatelných pozicích v rámci regionu. Podle toho pak upravujeme mzdy,“ říká mluvčí firmy Miroslava Jozová.

Jak se vyvíjela mzda v Česku (v Kč)

Z ankety MF DNES v regionech vyplývá, že na vyšší skok ve mzdách se díky tabulkám může těšit zdravotnický personál v nemocnicích, které v krajích patří k velkým zaměstnavatelům. Jde obvykle o růst kolem deseti procent. „Nejvyšší nárůst zaznamenají zaměstnanci s nejnižšími tarify,“ říká šéf českobudějovické nemocnice Břetislav Šon. Zvedají se i příplatky.

Podobně si polepší učitelé a mzdy by mohly letos růst i v profesích, kde je lidí největší nedostatek. Jde často o dělnické profese. „Po téměř třicetiprocentním nárůstu základních mezd dělnických profesí mezi rokem 2017 a 2018 počítáme s dalším růstem i letos, a to ve výši deseti procent,“ říká šéf výrobce lan a vláken Lanex Martin Václavek.

Naopak určité náznaky ochlazení, které se následně odrazí v nižším nárůstu mezd, se mohou objevit v automobilovém průmyslu. Spíše než na velké automobilky, kde se loni přidávalo celkově i o pětinu, to však dopadne na dodavatele autodílů.

Autoři: Martin Petříček, s přispěním krajských zpravodajů